

Yedi Boş Ev

SAMANTA
SCHWEBLIN

Çeviri: EMRAH İMRE

SAMANTA SCHWEBLIN

YEDİ BOŞ EV

Can Çağdaş

Yedi Boş Ev, Samanta Schwebelin

İspanyolca aslından çeviren: Emrah İmre

Siete casas vacías

İlk (bu çeviriye kaynak alınan) baskı: Editorial Páginas de Espuma, 2015

© 2015, Samanta Schwebelin

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A.

aracılığıyla alınmıştır. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının

yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

1. basım: Haziran 2022, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Düzeltili: Melis Oflas

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni ve dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Ezgi Arslan / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4607-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750746079

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

SAMANTA SCHWEBLIN
YEDİ BOŞ EV

ÖYKÜ

İspanyolca aslından çeviren

Emrah İmre

♥can

Samanta Schweblin'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Ağızdaki Kuşlar, 2018

Kurtarma Mesafesi, 2021

SAMANTA SCHWEBLIN, 1978'de, Arjantin'in Buenos Aires kentinde doğdu. Buenos Aires Üniversitesi'nde sinemacılık öğremini gördü. İlk derlemesi *El Núcleo del Disturbio*'yu (Karmaşanın Merkezi) 2002'de, bu derlemedeki öykülerin bir kısmını içeren *Ağızdaki Kuşlar*'ı 2008'de, üçüncü derlemesi *Yedi Boş Ev*'i 2015'te yayımladı. Öyküleri Arjantin ve Güney Amerika'da Fondo Nacional de las Artes, Haroldo Conti, Casa de las Américas gibi ödüllere layık görüldü. *Granta* dergisi tarafından İspanyolca dilinde eser veren en iyi genç yazarlar arasında gösterildi. İlk romanı *Kurtarma Mesafesi* 2017'de Man Booker Ödülü kısa listesinde yer aldı.

EMRAH İMRE, 1980'de İstanbul'da doğdu. Auckland Üniversitesi'nde Dilbilim ve Karşılaştırmalı Edebiyat öğrenimi gördü. Portekizce, İspanyolca, İngilizce, Fransızca ve Katalancadan çeviriler yaptı. 2011'den beri Can Yayınları'nda editörlük yapan İmre, José Saramago, Gabriel García Márquez, Luisa Valenzuela, Mario Vargas Llosa, Carlos Fuentes, Virginia Woolf, Luis Sepúlveda, Tina Vallès, Fernando Pessoa, Samanta Schweblin, César Aira gibi yazarların eserlerini Türkçeye çevirdi.

“Adam beş yaşındaki kızını
yemek odasıyla mutfak arasında yolunu
kaybetmeden önce uyardı:
‘Bu ev ne büyük sayılır ne de küçük,
ama en ufak bir dikkatsizlikte yola dair
işaretler silinip gider, ve sonunda bu
hayatta bütün ümidini kaybedersin.’”

Juan Luis Martínez,
“Bir Ailenin Ortadan Kayboluşu”

“A: Bu daireyi sevdim.
B: Güzel olmasına güzel, ama büyüklüğü
bir kişiye ancak yeter,
ya da birbirine gerçekten yakın iki kişiye.
A: Birbirine gerçekten yakın iki tanıdığın var mı ki?”

Andy Warhol,
Andy Warhol Felsefesi

Annem ve babam
Liliana ile Pablo için

İçindekiler

Hiç Alakası Yok	15
Babamlar ve Çocuklarım	29
Böyle Şeyler Evimizde Olağandır	39
Mağaramsı Nefes	45
Kırka Kırk	97
Şanssız Bir Adam	105
Dışarı Çıkmak	115

HİÇ ALAKASI YOK

“Kaybolduk,” diyor annem.

Fren yapıp direksiyonun üstüne eğiliyor. İnce ve yaşlı parmakları direksiyonun plastiğini kuvvetle kavırıyor. Eve yarım saat mesafedeki, en çok hoşumuza giden sitelerden birindeyiz. Etrafta büyük ve güzel müstakil evler var, ama yollar toprak ve bütün gece yağmur yağdığı için çamurlu.

“Çamurun ortasında durman şart mıydı? Şimdi buradan nasıl çıkacağız?”

Lastiklerin çamura ne kadar gömüldüğünü görmek için kapımı açıyorum. Epey gömülmüşler, yeterince gömülmüşler. Kapıyı çarparak kapıyorum.

“Ne yapıyorsun, anne?”

“Ne demek ne yapıyorum?” derken sersemliği samimi.

Ne yaptığımızı gayet iyi bilsem de yaptığımızın ne kadar tuhaf olduğunu daha yeni idrak ediyorum. Annem anlamamış gibi dursa da cevap veriyor, çünkü neyi kestettiğimi biliyor.

“Evlere bakıyoruz,” diyor.

Gözlerini kırpıştırıyor, kirpikleri fazlasıyla rimelli.

“Evlere mi bakıyoruz?”

“Evlere bakıyoruz,” diyor ve etrafımızdaki evleri işaret ediyor.

Devasa evler bunlar. Taptaze çimlerle kaplı yükselti-lerin üstünde göz kamaştırıcı, akşamüstünün kuvvetli aydınlığında parıldayan evler. Annem iç geçiriyor ve ellerini direksiyondan ayırmadan sırtını koltuğa yaslıyor. Başka bir şey demeyecek. Belki de ne demesi gerektiğini bilmiyor. Ama aynen söylediği şeyi yaptığımız yalan değil. Evlere bakmaya geldik. Başkalarının evlerine bakmaya geldik. Bunun gizemini şimdi çözmeye çalışmam bardağı taşıran son damla olabilir, çünkü annemin kendimi bildim bileli zamanımı çöpe attığını teyit etmiş olurum. Annem birinci vitese takınca lastikler bir an boşa dönse de araba ileri atılarak beni şaşırtıyor. Başımı çevirip gerideki dört yol ağzına, toprak yolda çizdiğimiz felaket izlerine bakıyorum, aynı şeyi dün iki sokak aşağıda, başka bir sefer de site çıkışının biraz öncesinde yaptığımızı bekçiler fark etmesin diye dua ediyorum. Yolumuza devam ediyoruz. Annem arabayı dümdüz sürüyor, müstakil evlerden hiçbirinin önünde durmuyor. Sundurmalar, hamaklar ve tentelerle ilgili hiçbir yorum yapmıyor. İç geçirmiyor, şarkı mırıldanmıyor. Nerede olduğumuza dair saptamalarda bulunmuyor. Bana bakmıyor. Birkaç sokak ötede evler iyice lüksleşiyor ve önlerindeki çim kaplı alanların yüksekliği azalıyor, kaldırımların yokluğunda toprak yoldan itibaren çimler bahçıvanların özenle belirlediği çizgilerin ardında, sokakla aynı seviyedeki arazileri yeşil bir su aynası gibi kaplıyor. Annem sola sapıyor ve birkaç metre ilerliyor. Yüksek sesle kendi kendine konuşuyor:

“Buradan çıkış yok.”

İleride birkaç ev daha var, ötesindeyse yol bir kordada sona eriyor.

“Yol çok çamurlu,” diyorum, “arabayı durdurmadan geri dön.”

Kaşlarını çatarak bana bakıyor. Yolun sağındaki çimenliğe yaklaşıyor ve arabayı ters yöne çevirmeye girişir.

yor. Sonuç korkunç: Çaprazlama bir eğri çizerek dönme-ye çabalarken yolun solundaki çimenliğe dalıyor ve frene basıyor.

“Sıçayım,” diyor.

Gaza basıyor ve tekerlekler çamurda boşa dönüyor. Etrafı incelemek için dönüp geriye bakıyorum. Karşıdaki bahçede bir oğlan var, evlerden birinin kapı eşiğine yakın duruyor. Annem yine gaza basıyor ve geri geri çıkmayı başarıyor. Şimdi yaptığı bu: Geri viteste sokağın karşı tarafına geçiyor, oğlanın olduğu evin çimenliğine çıkıyor ve yeni biçilmiş çim örtüsünün üstünde tekerlekleriyle yarım daire şeklinde, birbirine paralel iki çizgi çiziyor. Araba evin koca pencerelerinin önünde duruyor. Oğlan olduğu yerde dikiliyor, elinde plastik bir kamyon, dalgın gözleri üstümüzde. Özür dilercesine –ya da uyarırcasına– elimi kaldırdığımda oğlan kamyonu bırakıp koşarak eve giriyor. Annem bana bakıyor.

“Gazla,” diyorum.

Tekerlekler patinaj yapıyor, ama araba yerinden kılmıdamıyor.

“Yavaş ol, anne!”

Koca pencerelerin perdeleri açılıyor, ardında bir kadın beliriyor ve önce bize sonra da bahçesine bakıyor. Oğlan da kadının yanında ve parmağıyla bizi işaret ediyor. Perdeler kapanıyor ve annem uğraştıkça araba daha da çamura batırıyor. Kadın evin önüne çıkıyor. Yanımıza gelmek istiyor, ama çimenlere basmak istemiyor. Çimenliğin ortasındaki vernikli ahşap yolda birkaç adım attıktan sonra yön değiştiriyor ve çimlere parmak uçlarında basarak bize doğru geliyor. Annem yine sıçayım diyor, bu kez sesi alçak çıkıyor. Ayağını gazdan çekiyor ve sonunda direksiyonu da bırakıyor.

Kadın arabanın yanına geliyor ve bizimle konuşmak için cama eğiliyor. Bahçesinde ne işimiz olduğunu öğ-

renmek istiyor ve bunu sorma biçimi terbiyeli değil. Oğlan evin girişindeki sütunlardan birinin ardından bizi gözetliyor. Annem çok üzgün olduğunu söyleyerek özür diliyor ve bunu defalarca tekrarlıyor. Kadın ise onu duymuşa benzemiyor. Sadece bahçesine, çimlere gömülü tekerleklere bakıyor ve orada ne işimiz olduğunu, bahçesine niçin saplandığımızı, verdiğimiz zararı fark edip etmediğimizi soruyor. Araya girip annemin çamurda araba kullanmayı bilmediğini söylüyorum. Annemin iyi olmadığını söylüyorum. Derken annem alnını sertçe direksiyona indiriyor ve öylece kalıyor, ölmüş ya da felç olmuş gibi bir hali var. Sırtı titriyor, ağlamaya başlıyor. Kadın bana bakıyor. Ne yapacağını bilemiyor. Annemi sarsıyorum. Alnını direksiyondan ayırmıyor, kolları tepkisizce iki yanından sarkıyor. Arabadan çıkıyorum. Kadından yine özür diliyorum. Uzun boylu, sarışın bir kadın, oğlan gibi o da cüsseli, başı iri olsa da gözleri, burnu ve ağzı birbirine çok yakın. Annemin yaşlarında.

“Bu zararı kim karşılayacak?” diyor.

Param yok, ama karşılayacağımızı söylüyorum. Özür diliyorum ve zararı elbette karşılayacağımızı söylüyorum. Kadın bunu duyunca biraz sakinleşiyor. Dikkatini bir an anneme çeviriyor, ama bahçesini unutmadığı da belli.

“Hanımefendi, iyi misiniz? Ne yapmaya çalışıyorsunuz?”

Annem başını kaldırıp kadına bakıyor.

“Berbat haldeyim. Lütfen bir ambulans çağırın.”

Kadın annemin ciddi mi olduğunu yoksa dalga mı geçtiğini anlamaya çalışıyor. Annemin ciddi olduğu kesin, ama ambulanslık bir durum da yok. Kadına beklememiz gerektiğini, ambulans çağırmaya gerek olmadığını belirten bir hareket yapıyorum. Kadın birkaç adım gerileyip önce annemin eski ve paslı arabasına, sonra da

biraz ötedeki kendi şaşkın oğluna bakıyor. Burada olmamızı istemiyor, ortadan kaybolmamızı istiyor, ama bunu nasıl başaracağını bilemiyor.

“Lütfen,” diyor annem, “ambulans gelene kadar bana bir bardak su verebilir miydiniz?”

Kadın harekete geçmekte tereddüt ediyor, bizi bahçesinde bir başımıza bırakmak istemiyor gibi bir hali var.

“Olur,” diyor.

Yanımızdan ayrılıp oğlunu tişörtünden tutuyor ve kendisiyle beraber içeri götürüyor. Evin ön kapısı çarparak kapanıyor.

“Ne yapmaya çalışıyorsun, anne? Çık dışarı, arabayı kurtarmaya çalışacağım.”

Annem koltukta doğruluyor, bacaklarını yavaşça kırmılatıyor ve arabadan çıkmaya hazırlanıyor. Etrafta geniş odun parçaları ya da taşlar arıyorum ki tekerleklerin altına koyup arabayı çıkarmayı deneyeyim, ama her şey çok düzenli. Etrafta çim ve çiçeklerden başka bir şey yok.

“Odun bulmaya gidiyorum,” diyorum anneme, yolun sonundaki koruyu işaret ederek. “Bir yere kımıldama.”

Annem arabadan çıkmak üzereyken bir an hareket-sizleşiyor, sonra yeniden koltuğa yıkılıyor. Havanın karardığını fark edince endişeleniyorum, arabayı karanlıkta kurtarabilir miyim, bilmiyorum. Koru sadece iki ev ötede. Ağaçların arasında yürüyorum, aradığımı bulmam birkaç dakika sürüyor. Döndüğümde annem arabada değil. Dışarıda kimse yok. Evin kapısına yaklaşıyorum. Oğlanın kamyonu paspasın üstünde. Zili çalıyorum ve kapıyı kadın açıyor.

“Ambulans çağırdım,” diyor. “Nerede olduğunuzu bilmiyordum, anneniz yeniden bayılacağını söyledi.”

İlk bayılması ne zamandı ki, diyorum içimden. Elimde odun parçalarıyla içeri giriyorum. Tuğla boyunda iki odun parçası. Kadın beni mutfağa götürüyor. Duvardan

duvara halı kaplı iki salondan geçiyoruz, ardından annemin sesini duyuyorum.

“Bunlar beyaz mermer mi? Beyaz mermere nasıl paranız yetti? Baban ne iş yapıyor, canım?”

Masada oturuyor, bir elinde bir fincan, öbüründeyse şekerlik var. Oğlan da karşısına oturmuş onu izliyor.

“Gidelim,” diyorum, odunları göstererek.

“Şu şekerliğin desenini gördün mü?” diyor annem, şekerliği bana uzatarak. Hiç etkilenmediğimi görünce ekliyor: “Kendimi gerçekten çok kötü hissediyorum.”

“O süs için,” diyor oğlan, “asıl şekerliğimiz bu.”

Anneme tahtadan yapılmış başka bir şekerlik uzatıyor. Annem bakmıyor bile, ayağa kalkıyor ve kusmak üzereymiş gibi hızla mutfaktan çıkıyor. Bıkkınlıkla peşinden gidiyorum. Koridordaki küçük bir tuvalete kapınıyor. Kadınla oğlan beni izliyor, ama peşimden gelmiyorlar. Tuvaletin kapısını tıkladıyorum. İçeri girebilir miyim diye soruyorum ve bekliyorum. Kadın mutfaktan bana sesleniyor:

“Ambulansın on beş dakikada geleceğini söylediler.”

“Teşekkürler,” diyorum.

Tuvaletin kapısı açılıyor. İçeri girip kapıyı arkamdan kapıyorum. Odunları aynanın yanına bırakıyorum. Annem klozet kapağına oturmuş ağlıyor.

“Ne oluyor, anne?”

Konuşmadan önce bir parça tuvalet kâğıdını katlayıp burnunu siliyor.

“Bu insanlar bunca şeyi nasıl elde ediyor? Salonun iki tarafında da birer merdiven var, gördün mü?” Yüzünü avuçlarına gömüyor. “Öyle üzülüyorum ki ölmek istiyorum.”

Kapı tıkladılıyor, ambulansın gelmek üzere olduğunu hatırlıyorum. Kadın seslenerek iyi olup olmadığımızı soruyor. Annemi bu evden çıkarmam lazım.

“Arabayı kurtaracağım,” diyorum, odunları yeniden elime alırken. “İki dakika içinde dışarıda benimle buluşmanı istiyorum. Sakın gelmezlik etme.”

Koridorda kadın cep telefonuyla konuşuyor, ama beni görünce konuşmasına ara veriyor.

“Kocamla görüşüyorum, buraya geliyor.”

Adamın bize yardım etmek için mi yoksa bizi evden atması için kadına yardım etmek için mi geleceğini belirten bir işaret bekliyorum. Kadın ise hiçbir ipucu vermeye özen göstererek beni süzmekle yetiniyor. Evden çıkıp arabaya yöneliyorum. Oğlanın peşimden koştuğunu duyuyorum. Hiçbir şey demiyorum, odunları tekerleklerin altına koyuyorum ve araba anahtarını annemin bıraktığı yerden alıyorum. Motoru çalıştırıyorum. Birkaç kez denemem gerekse de sonunda odun yöntemi işe yarıyor. Kapıyı kapıyorum ve oğlan ezilmemek için önümden koşarak kaçıyor. Hiç yavaşlamadan yarım daire şeklindeki izleri takip ederek sokağa çıkıyorum. Kendi kendine geleceği yok, diyorum içimden. Niçin söylediğimi yapıp normal bir anne gibi evden çıkmıyor? Motoru kapatıp annemi almak için eve dönüyorum. Oğlan da peşimden koşuyor, çamur içinde odunları kucağında taşıyor.

Kapıyı çalmadan içeri dalıyorum ve doğrudan tuvalete yöneliyorum.

“Artık tuvalette değil,” diyor kadın. “Lütfen annenizi evimizden çıkarın. Bu iş uzadı artık.”

Beni üst kata götürüyor. Merdivenler geniş ve aydınlık, zemin krem rengi bir halıyla kaplı. Kadın önümden yürüyor, basamaklarda bıraktığım çamur izlerini fark etmiyor. Bir odayı işaret ediyor, kapısı aralık, ben de mahremiyeti bozmamak adına sonuna kadar açmadan içeri giriyorum. Annem ebeveyn odasının ortasında yüzüstü halıya uzanmış. Şekerlik şifonyerin üstünde, annemin kolundan çıkardığı saatıyla bileziklerinin yanında

Kendimi bildim bileli evlere bakmak için dışarılarda geziniriz, yakışmayan çiçek ve saksıları bahçelerden alırız. Sulama aletlerinin yerini değiştirir, posta kutularını düzeltir, ağır olduklarından çimlere konmaması gereken süs eşyalarını kaldırırız. Ayaklarım pedallara yetiyecek yaşa geldiğimde arabayı ben kullanmaya başladım. Böylece annem biraz daha özgürlük kazandı.

Yıpranmış ilişkiler, takıntılı eşler, sinir krizi geçiren ebeveynler, aklını kaybeden yaşlılar, ortadan kaybolan çocuklar...

Samanta Schweblin 2015 Ribera del Duero Öykü Ödülü'nü kazanan *Yedi Boş Ev*'deki öykülerde akıl sağlığı pamuk ipliğine bağlı bir insanlığa ayna tutuyor.

#delilik #aile #ilişki #kadın #anne #çocuk #psikoloji #yalnızlık #gerilim

